

Eusko Ikaskuntzaren XII. Kongresua

Datorren asteartean hasiko da Eusko Ikaskuntzak bere historian antolatu duen hamabigarren biltzarra. Ehun hizlaritik

gora ariko dira erakunde honen 75. urteurrena ospatzeko ekitaldi honetan, eta 'Eusko ikaskuntzak hezkuntz sarean'

gaia landuko dute ikuspegi ezberdinetatik abiatuta, hiru egunez. Gasteizko Europa jauregian egingo da Kongresua.

75. urteurreneko Kongresua

'Eusko ikaskuntzak hezkuntz sarean' izango da Eusko Ikaskuntzaren XII. biltzarreko gaia

G. AGIRRE / BILBO

Kongresua da Eusko Ikaskuntzaren ekinbideko «ekintza nagusia», Joseba Agirrezkuenaga Batzorde Antolatzaile eta Zientifikoko lehendakariaren hitzetan. «Eusko Ikaskuntza Kongresu baten ostean sortu zen, 1918. urtean, eta 75. urteurrena Kongresu baten bidez ospatzea erabaki genuen, hori zelako ospakizunik eta omenaldirik egokiena».

«Gure Estatutueta», gehitu zuen Agirrezkuenagak, «Eusko Ikaskuntzaren funtzio garrantzitsuenetarikotzat jotzen da bi urterik behin Kongresu bat ospatzea. Gerra aurretik nahiko txukun bete zen, eta orain bi barik lau urte izan dira. Dena dela, azkeneko Kongresutik hona bi urte igaro dira eta gure asmoa bi urterik behin Eusko Ikaskuntzaren Kongresua egitea da».

Gasteizko Europa jauregian abenduaren 1etik 3ra bitartean egingo duten Kongresuan 'Eusko ikaskuntzak hezkuntz sarean' gaia jorratuko dute. Agirrezkuenagak azaldu zuenez, «une honetan hezkuntza-erreformaren erdi-erdian gara. Euskal Herria hiru administrazioetan banaturik dago eta bakoitzak bere erritmoa du hezkuntzaren erreforma aplikatzeko. Iparraldean, Frantziako sistemaren barruan dagoenez, urte batzuk direla hasia da erreforma prozesua. Beraz, hango esperientziak ekarriko ditugu. Hegoaldean, bestalde, erreforma diseinatzen ari da, plan esperimentalak aurerra doaz».

«Eztabaida horren erdian», gehitu zuen, «prozedura hasia denez, eusko ikaskuntzak diseinu horretan nola araututa gelditzen diren aztertu nahi dugu. Hezkuntzaren erreformaren barruan, gure esparrua diren eusko ikaskuntzak nola gihartzen diren, hori izango da azterketa nagusia».

XII. Kongresu honek adituentzako zein hezkuntza edo administrazio langileentzako «bilgune» eta «topaleku» izan nahi du eta 245 lagun matrikulatu dira gaurdaino. «Jakitunendako ezezik, administrazio eta herritar gestioan dabilen gendearentzako bilgune izan nahi du. Hau da, jakitunen eta jakituria hori praktikan ipintzen dutenen arteko zubia izan nahi du», argitu zuen Agirrezkuenagak. Horregatik, Batzorde antolatzaileko lehendakariak dei egin zien ikastetxe unibertsitario eta ez unibertsitarioetako ordezkariak Kongresuan parte har dezaten.

Agintarien aurrekua Oñatiko I. Kongresuan, 1918an.

Aste honetan izango den Kongresua, aurrekoen aldean, «anbiziosoagoa» dela uste du antolatzaile batzordeko buruak. Orotara, herrialde ezberdinetako 107 lagun izango dira hizlari. Zentzu honetan, Agirrezkuenagak jakinerazi zuenez, eusko ikaskuntzez edo hezkuntza sistemaz zer esanik duen guztiak du «tokia» Kongresuan.

Eusko Ikaskuntzaren XII. Kongresu honetan, besteak beste, hizlari hauek hartuko dute parte: Pello Salaburu, Uri Ruiz Bikandi, J.J. Leonardo Aurtentxe, J.M. Iturralde, Xabier Aierdi, Kepa Altonaga, Txomin Peillen, Mari Karmen Garmendia edota Rose Miren Pagolak.

'Eusko Ikaskuntzak Hezkuntz Sarean' gaiaren azterketa sako-

nago bat ahalbidetu asmoz, Kongresua sei arlotan banatu dute beste horrenbeste zuzendarik koordinatuta. Horrela, natur zientziak, giza eta gizarte zientziak, hezkuntza eta literatura, gorputz heziketa, teknologia eta unibertsitate arloak jorratuko dituzte.

Jardunaldiek, osoko bilkura eta lan mahaien bitartez antola-

XII. Kongresu honek adituentzako zein hezkuntza edo administrazio langileentzako «bilgune» eta «topaleku» izan nahi du.

tuak, «eztabaida bultzatu eta hezkuntza munduko pertsonen bilerara» bultzatzea dute helburu.

Kongresu honetan lorturiko konklusioak ez dira bertan behera geldituko. Agirrezkuenagak azaldu zuenez, «hizlari bakoitzari bost lerrotan neurri zehatz bat garatu dezala eskatzen diogu. Horiekin halako laburpen bat egiten dugu eta errekomendazio horiek administrazio guztietara bidaltzen ditugu. Konklusioek erabilgarriak izango baitira gizartearentzat eta administrazio publikoentzat».

Bere 75. urteurrena ospatzeko Eusko Ikaskuntzak antolatu duen Kongresua honi azaroaren 30ean emango diote hasiera. Hain zuzen ere, arratsaldeko bostetan 'Zer da transbersalitatea?' gaiari buruzko mahainguru bat egingo dute M. Cainzos, L.M. Puertas, K. Martinez eta L.M. Arrietak. Honen ostean, inaugurazio ekitaldia egingo dute.

«Giza kapital aberatsa diru arazoaren gainetik»

G. AGIRRE / BILBO

Diru arazoen «neurri handi» batean XII. Kongresuaren garapena baldintzatu duela onartu zuen Joseba Agirrezkuenagak. «Kongresu hau sortu, indartu eta antolatu egin da Eusko Ikaskuntzan ikertzen ari garen zientifikoek borondatez lan egiten dugulako», azpimarkatu zuen.

Kongresua Eusko Ikaskuntzako partaiden borondatez antolatu den arren, bere kalitateak ez du beherakadarik izan, «goi mailakoa» da. «Zientifiko moduan antolatu dugu», gehitu zuen, «gure denbora horretan emanez. Diru asuntua planteiatzen denean, esan behar da Kongresuak giza kapital handia duela. Giza kapital hori aberastasunik handiena da, aberastasuna hemen zientifikoa da. Aberastasu ekonomikoa bigarren maila batean jartzen dugu».

Lopez Atxurra bat dator Agi-

rezkuenagarekin, haren hitzetan, «Kongresua jende askoren urtetako lanaren eta borondate onaren emaitza da: borondate ona, antzinako garaietako militantziaz baina profesionaltasun handiz».

Bitarteko gutxiarekin bada ere, batzorde antolatzaileko burua ziur dago Kongresu honekin «ekarpen handia» egingo dutela. «Giza kapital handi batekin, ekarpen handia egingo diogu komunitate zientifikoari, baita Euskal Herriko komunitateari ere».

Diru arazoen kongresu barruan antolatu duten erakusketan bereziki eragina izan duela onartu zuen Agirrezkuenagak. Hala ere, erakusketa handia izango dela azaldu zuen, «aukera emango du panorama zabal bat modu konplexu batean erakusteko».

Gasteizko Europa Jauregian ikusi ahal izango den erakusketa maila ezberdinetan egongo da antolatuta. «Batetik, administra-

Joseba Agirrezkuenaga. X. SIMAL

zio ezberdinek orain arte hezkuntzaren erreformari buruz argitaratu duten guztian ikusi ahal izango da. Baita, liburugintza zertan dagoen ere, editorial ezberdinek beraien materialak bidali dizkigute eta».

Erakusketaren beste maila batzuetan, aulako esperientziak eta administrazio ezberdinetan dauden esperientzia didaktikoen berri emango dute.

Bestalde, Madrilgo Kultura Ministerioak datorren urteko bere aurrekontuetan 25 milioi pezetako partida aurrikusia du Eusko Ikaskuntzarentzat. Agirrezkuenagaren esanetan, dirutza hau «arnasa hartze bat izan da, justu-justuan eta borondatezko lanean baitgabiltza».

Kongresuko Batzorde antolatzaile eta zientifikoko lehendakariak «oso garrantzitsutzat» jo zuen Espainiako aurrekontuetan Eusko Ikaskuntza bezala «nominatiboki» agertzea.